

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTO ODJELJENJE

ODLUKA

Aplikacija br. 66816/09
Aleksandar AREŽINA protiv Bosne i Hercegovine
i 13 drugih aplikacija
(vidjeti listu u dodatku)

Europski sud za ljudska prava (Četvrto odjeljenje) zasjedajući dana 3. srpnja 2012. godine u Vijeću u sastavu:

David Thór Björgvinsson, *Predsjednik*,

Nebojša Vučinić,

Vincent A. De Gaetano, *suci*,

i Fatoş Aracı, *Zamjenik Odjeljenja Registrara*,

Uzimajući u obzir gore navedene aplikacije podnešene između 30. studenog 2009. godine i 21. siječnja 2011. godine,

Uzimajući u obzir zapažanja koja je dostavila tužena Vlada i zapažanja u odgovoru podnositelja aplikacija,

Nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelji aplikacija, 34 državljanina Bosne i Hercegovine, su: gosp. Aleksandar Arežina, gosp. Boško Vujčić, g-đa. Milena Vujčić, gosp. Saša Vujčić, gosp. Slaviša Vujčić, g-đa Radana Vujčić, gosp. Ljuban Vujanović, g-đa Stoja Vujanović, gosp. Tanja Gojić, gosp. Rade Šukur, gosp. Pero Vujičić, g-đa Stana Vujičić, gosp. Pero Vujičić, g-đa Cvijeta Vujičić, gosp. Mirko Rokvić, gosp. Mladenko Prać, gosp. Miroslav Ratković, gosp. Radovan Nedić, g-đa Mara Nedić, g-đa Milica Nedić, gosp. Radomir Nedić, gosp. Vojislav Nedić, gosp. Čedomir Vujanović, g-đa Smilja Vujanović, g-đa Darinka Nestorović,

gosp. Petar Nestorović, g-đa Milijana Nestorović, gosp. Ranko Lukić, gosp. Stanislav Babić, g-đa Petra Babić, gosp. Nedeljko Babić, gosp. Miladin Babić, gosp. Nikola Galić i g-đa Milena Galić.

Gosp. Ljubana Vujanovića, g-đu Stoju Vujanović, g-đu Tanju Gojić, gosp. Radeta Šukura, gosp. Peru Vujičića, g-đu Stanu Vujičić, gosp. Peru Vujičića, g-đu Cvijetu Vujičić, gosp. Mirka Rokvića, gosp. Mladenka Prcaća, gosp. Miroslava Ratkovića, gosp. Radovana Nedića, g-đu Maru Nedić, g-đu Milicu Nedić, gosp. Radomira Nedića, gosp. Vojislava Nedića, gosp. Čedomira Vujanovića, g-đu Smilju Vujanović, g-đu Darinku Nestorović, gosp. Petra Nestorović, g-đu Milijanu Nestorović zastupao je gosp. Đorđe Marić, odvjetnik s praksom u Banja Luci. Gosp. Ranka Lukića, gosp. Stanislava Babića, g-đu Petru Babić, gosp. Nedeljka Babića, gosp. Miladina Babića, gosp. Nikolu Galića and g-đu Milenu Galić zastupali su g-đa Radmila Plavšić i gosp. Ranko Vulića, odvjetnici s praksom u Banja Luci.

Vladu Bosne i Hercegovina (“Vlada”) zastupala je njena zastupnica pred Europskim sudom za ljudska prava, g-đa M. Mijić.

Ovaj slučaj se kao *Čolić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, broj: 1218/07 *et al.*, od 10. studenog 2009. godine i *Runić i ostali protiv Bosne i Hercegovine*, broj: 28735/06 *et al.*, od 15. studenog 2011. godine odnosi na neizvršenje pravomoćnih i izvršnih presuda domaćih sudova o isplati ratne štete podnositeljima aplikacija.

A. Okolnosti slučaja

Činjenice ovog slučaja, onako kako su iz stranke predstavile, mogu se rezimirati kako slijedi.

Podnositelji aplikacija žive u Bosni i Hercegovini.

Prema 14 presuda različitih prvostepenih sudova od 7. ožujka 2000. godine, 13. prosinca 2001. godine, 19. svibnja 1999 godine, 15. rujna 1999. godine, 24. ožujka 2000. godine, 27. srpnja 2000. godine, 3. lipnja 2003. godine, 29. studenog 2001. godine, 25. travnja 2000. godine, 29. ožujka 1999. godine, 27. rujna 2000. godine, 12. prosinca 2002. godine, 29. siječnja 2003. godine i 26. travnja 2000. godine, koje su postale konačne 21. siječnja 2004. godine, 2. rujna 2004. godine, 20. srpnja 2000. godine, 18. kolovoza 2000. godine, 7. kolovoza 2001. godine, 8. listopada 2001. godine, 6. srpnja 2005. godine, 22. listopada 2004. godine, 5 srpnja 2001. godine, 6. srpnja 2000. godine, 11. siječnja 2001. godine, 25. ožujka 2005. godine, 24. lipnja 2005. godine i 17. prosinca 2004. godine, odnosno, Republici Srpskoj (Entitetu Bosne i Hercegovine) je naloženo da plati, u roku od 15 dana, sljedeće iznose ratne štete zajedno sa zateznom kamatom po zakonskoj stopi:

- (i) 22,000 KM za nematerijalnu štetu i 550 KM za troškove postupka gosp. Arežini;

- (ii) 55,000 KM za nematerijalnu štetu i 1,315 KM za troškove postupka Vujčićima;
- (iii) 14,000 KM za nematerijalnu štetu, 2,000 KM za materijalnu štetu i 2,821 KM za troškove postupka Vujanovićima i g-đi Gojić;
- (iv) 25,800 KM za nematerijalnu štetu i 1,048 KM za troškove postupka gosp. Šukuru;
- (v) 19,500 KM za nematerijalnu štetu, 1,500 KM za materijalnu štetu i 1,512 KM za troškove postupka Vujičićima;
- (vi) 14,000 KM za nematerijalnu štetu gosp. Rokviću;
- (vii) 19,000 KM za nematerijalnu štetu i 1,248 KM za troškove postupka gosp. Prcaću;
- (viii) 19,000 KM za nematerijalnu štetu i 232 KM za troškove postupka gosp. Ratkoviću;
- (ix) 24,500 KM za nematerijalnu štetu, 1,500 KM za materijalnu štetu i 940 KM za troškove postupka Nedićima;
- (x) 10,000 KM za nematerijalnu štetu Vujanovićima;
- (xi) 15,000 KM za nematerijalnu štetu, 1,500 KM za materijalnu štetu i 400 KM za troškove postupka Nestorovićima;
- (xii) 17,300 KM za nematerijalnu štetu i 1,333 KM za troškove postupka gosp. Lukiću;
- (xiii) 26,000 KM za nematerijalnu štetu Babićima; te
- (xiv) 35,000 KM za nematerijalnu štetu, 2,000 KM za materijalnu štetu i 6,510 KM za troškove postupka Galićima.

Prvostepeni Sud u Banja Luci je izdao rješenja o izvršenju 6. travnja 2004. godine, 27. svibnja 2005. godine, 7. prosinca 2000. godine, 11. prosinca 2000. godine, 16. studenog 2001. godine, 20. ožujka 2002. godine, 24. listopada 2005. godine, 3. siječnja 2005. godine, 2. studenog 2001. godine, 7. prosinca 2000. godine, 17. listopada 2002. godine, 6. ožujka 2003. godine, 3. ožujka 2006. godine, odnosno 19. rujna 2006. godine.

Podnositelji aplikacija su se žalili Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ("Ustavni Sud") zbog neizvršenja presuda. Dana 20. prosinca 2005. godine i 9. svibnja 2006. godine, Ustavni Sud je ustanovio kršenje članka 6. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju u slučajevima Vujanovića i gosp. Gojića, gosp. Šukura, Vujičića, gosp. Rokvića, gosp. Prcaća, gosp. Ratkovića, Nedića, Vujanovića i Nesterovića. Međutim, 15. travnja 2009. godine odbacio je slučajeve gosp. Arežine, Vujčića, gosp. Lukića, Babića i Galića zbog promjena okolnosti koje su nastale nakon izmjena Zakona o unutrašnjem dugu iz 2004. godine.

Nakon opširne informativne kampanje u kojoj se objašnjavalo o mogućim opcijama za namirenje javnog duga u Republici Srpskoj (uključujući dug koji proizlazi iz domaćih presuda), između 31. ožujka 2008. godine i 30. lipnja 2009. godine podnositelji aplikacija su informirali vlasti da prihvataju da im se samo troškovi postupka isplate u gotovini a

glavni dug sa zateznom kamatom u obveznicama. Vladine obveznice su se zatim izdavale sa sljedećim datumima:

- (i) 15. prosinca 2008. godine gosp. Arežini, a aplikacija je bila podnesena 30. studenog 2009. godine;
- (ii) 15. prosinca 2008. godine Vujčićima, a aplikacija je bila podnesena 7. prosinca 2009. godine;
- (iii) 15. prosinca 2008. godine Vujanovićima i gosp. Gojiću, a aplikacija je bila podnesena 19. prosinca 2010. godine;
- (iv) 15. prosinca 2008. godine gosp. Šukuru, a aplikacija je bila podnesena 19. veljače 2010. godine;
- (v) 15. prosinca 2008. godine Vujičićima, a aplikacija je podnesena 19. veljače 2010. godine;
- (vi) 30. lipnja 2008. godine gosp. Rokviću, a aplikacija je podnesena 8. ožujka 2010. godine;
- (vii) 15. prosinca 2008. godine gosp. Prcaću, a aplikacija je podnesena 8. ožujka 2010. godine;
- (viii) 15. prosinca 2008. godine gosp. Ratkoviću, a aplikacija je podnesena 20. travnja 2010;
- (ix) 15. prosinca 2008. godine Nedićima i aplikacija je podnesena 20. travnja 2010;
- (x) 30. lipnja 2008. godine Vujanovićima, a aplikacija je podnesena 20. travnja 2010;
- (xi) 15. prosinca 2008. godine Nestorovićima, a aplikacija je podnesena 20. travnja 2010. godine;
- (xii) 30. listopada 2009. godine gosp. Lukiću, a aplikacija je podnesena 21. Siječnja 2011;
- (xiii) 30. listopada 2009. godine Babićima, a aplikacija je podnesena 21. siječnja 2011. godine; te
- (xiv) 30. listopada 2009. godine i 15. lipnja 2010. godine Galićima, a aplikacija je podnesena 21. siječnja 2011. godine.

Vujanovići, gosp. Gojić, gosp. Rokvić i Babići su već prodali svoje obveznice na burzi.

B. Relevantno domaće pravo i praksa

Relevantno domaće pravo i praksa su izloženi u slučajevima *Čolić i drugi* (kako je navedeno naprijed, tč. 10-12) i *Runić i drugi* (navedeno naprijed, tč. 11).

ŽALBA

Podnositelji aplikacija su se žalili zbog neizvršenja presuda kako je gore navedeno. Sud je slučaj ispitao prema članku 6. Konvencije i članku 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Članak 6. je utoliko relevantan, jer glasi:

“Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ..., svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom utemeljenim sudom.”

Članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju glasi kako slijedi:

“Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utječu na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine sukladno općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

ZAKON

I. SPAJANJE APLIKACIJA

Imajući u vidu njihovu zajedničku činjeničnu i pravnu pozadinu, sud odlučuje da ovih 14 aplikacija treba spojiti sukladno pravilu 42. stavak 1. Pravila suda.

II. DOPUSTIVOST

Vlada je dokazivala da su ove aplikacije podnesene izvan šestomjesečnog roka. Alternativno, Vlada je smatrala, da imajući u vidu da su domaće presude koje su u pitanju u cjelosti izvršene, podnositelji aplikacija više ne mogu tvrditi da su žrtve u okviru značenja članka 34. Konvencije.

Podnositelji aplikacija se s tim nisu složili.

Sud ponavlja da je svrha pravila od šest mjeseci promicati pravnu sigurnost na način da se osigura da se predmeti u kojima se otvaraju pitanja na temelju Konvencije rješavaju u razumnom roku. Također, ovo pravilo

treba da zaštiti vlasti i druge osobe u pitanju od bilo kakve neizvjesnosti za dulje vremensko razdoblje. Ovo pravilo, također, ostavlja mogućem podnositelju aplikacije vrijeme kako bi razmotrio da li da podnese aplikaciju, te ukoliko će podnijeti aplikaciju, da odluči koje će pritužbe i argumente iznijeti (vidjeti, primjerice, *Worm v. Austria*, 29.8. 1997. godine, §§ 32-33, *Izvješća o presudama i odlukama 1997-V*). Tamo gdje navodno kršenje predstavlja kontinuiranu situaciju protiv koje nije na raspolaganju neki domaći pravni lijek, kao što je slučaj kod neizvršenja pravomoćnih i izvršnih domaćih presuda u predmetnim slučajevima, šestomjesečno razdoblje počinje teći od kraja kontinuirane situacije (vidjeti *Ülke v. Turkey* (dec.), br. 39437/98, 24.1. 2006. godine).

Nadalje, u slučaju *Runić i ostali* (navedeno naprijed, tč. 15, u kojem su podnositelji aplikacija, kao i u ovom slučaju, prihvatili vladine obveznice umjesto gotovine kao sredstvo izvršenja), Sud je utvrdio da su domaće presude kojima se nalaže plaćanje ratne štete u potpunosti izvršene izdavanjem vladinih obveznica.

Stoga, imajući u vidu datume podnošenja predmetnih aplikacija i datume izvršenja domaćih presuda koje su u pitanju (kako je naznačeno naprijed) jasno je da su iste podnesene izvan šestomjesečnog roka.

U svjetlu naprijed navedenog, Sud smatra da podnositelji aplikacija nisu ispoštovali pravilo šestomjesečnog roka. Aplikacija se stoga mora odbaciti sukladno članku 35. stav 1. i 4. Konvencije.

Iz ovih razloga, Sud jednoglasno

Odlučuje da spoji aplikacije;

Proglašava aplikacije nedopuštenim.

Fatoş Aracı
zamjenik registrara

David Thór Björgvinsson
Predsjednik

DODATAK

Broj	Aplikacija broj	Podnositelj Datum rođenja Mjesto stanovanja
1.	66816/09	Aleksandar AREŽINA 21/06/1975 Banja Luka
2.	88/10	Boško VUJČIĆ 27/07/1962 Prijeđor Milena VUJČIĆ 28/03/1966 Prijeđor Saša VUJČIĆ 21/04/1987 Prijeđor Slaviša VUJČIĆ 17/04/1990 Prijeđor Radana VUJČIĆ 15/05/1933 Prijeđor
3.	17778/10	Ljuban VUJANOVIĆ 10/04/1928 Novi Grad Tanja VUJANOVIĆ 19/06/1968 Novi Grad Stoja VUJANOVIĆ 02/09/1944 Novi Grad
4.	17794/10	Rade SUKUR Rade SUKUR Kneževu
5.	17797/10	Pero VUJIČIĆ 06/05/1930 Donja Crkvina Stana VUJIČIĆ 12/04/1933 Donja Crkvina Pero VUJIČIĆ Donja Crkvina Cvijeta VUJIČIĆ 05/01/1954 Donja Crkvina

Broj	Aplikacija broj	Podnositelj Datum rođenja Mjesto stanovanja
6.	31694/10	Mirko ROKVIĆ 09/08/1948 Banja Luka
7.	31695/10	Mladenko PRCAC 05/09/1961 Omarska
8.	58077/10	Miroslav RATKOVIĆ 12/04/1971 Prijeđor
9.	58081/10	Radovan NEDIĆ Radovan NEDIĆ Gornja Slatina Mara NEDIĆ Gornja Slatina Milica NEDIĆ Gornja Slatina Radomir NEDIĆ Gornja Slatina Vojislav NEDIĆ Gornja Slatina
10.	58094/10	Čedomir VUJANOVIĆ 14/12/1928 Novi Grad Smilja VUJANOVIĆ 06/04/1939 Novi Grad
11.	58096/10	Darinka NESTOROVIĆ 15/12/1951 Šamac Petar NESTOROVIĆ 01/09/1971 Šamac Miljana NESTOROVIĆ 23/12/1978 Šamac
12.	17310/11	Ranko LUKIĆ 02/04/1968 Banja Luka
13.	17325/11	Stanislav BABIĆ 03/05/1947 Čelinac Petra BABIĆ 16/04/1946 Čelinac Nedeljko BABIĆ 26/03/1978

Broj	Aplikacija broj	Podnositelj Datum rođenja Mjesto stanovanja
		Čelinac Miladin BABIĆ 19/03/1969 Čelinac
14.	17328/11	Nikola GALIĆ 12/12/1944 Banja Luka Milena GALIĆ 20/05/1950 Banja Luka Slavica GALIĆ 10/08/1971 Banja Luka Nikolina GALIĆ 15/02/1994 Banja Luka Dalilbor GALIĆ 25/12/1978 Banja Luka